

**І.І. Конєва, к.е.н., доцент кафедри фінансів
Сумський національний аграрний університет, Україна**

Сучасний стан інвестиційного забезпечення сільськогосподарського виробництва

Сільське господарство є однією з головних ланок АПК, його базовим елементом, яке займає важливе місце в економіці України. На сучасному етапі розвиток сільського господарства є одним із пріоритетних напрямів функціонування національної економіки держави. Але наявна матеріально-технічна база галузі, а саме: знос машин та обладнання, транспортних засобів, скорочення поголів'я основного стада, значно обмежує можливості поліпшення фінансово-виробничих показників сільськогосподарських підприємств. Тому виникає необхідність капітального інвестування галузі.

Інвестиції в сільське господарство здатні вирішити цілий ряд ключових завдань розвитку економіки:

- підтримання та стимулювання загального економічного зростання
- підтримання екологічної безпеки
- зниження рівня бідності у довготерміновій перспективі.

Стабільні та стійкі інвестиції в сільське господарство здатні створити поштовх для розвитку нових інноваційних технологій. Добре відомо, що галузь сільського господарства тісно переплітається з хімічною промисловістю, енергетичною галуззю та багатьма іншими.

На сьогоднішній день практично всі сільськогосподарські організації на території України є якщо не збитковими, то працюють з мінімальним рівнем прибутку. Як ми розуміємо для залучення інвестицій цього явно не досить, ніхто не захоче вкладати в збиткове виробництво. Варто розуміти, що інвестори вкладають гроші тільки в ті області, які володіють прийнятним рівнем рентабельності.

Сільське господарство в першу чергу орієнтоване на виробництво продуктів харчування, враховуючи зростаюче населення планети, попит на продукти харчування буде тільки зростати та ніколи не зникне. Це дуже і дуже сильний аргумент для інвесторів. Адже для інвестора найголовніше щоб об'єкт інвестицій постійно зростав та приносив прибуток.

Також інвестиції в сільське господарство захищені від деяких істотних інвестиційних ризиків, таких як коливання цін на кінцеві продукти сільськогосподарської діяльності, мінливість попиту та деяких інших[1].

Проблема інвестиційного забезпечення розвитку галузі є найбільш гострою у малих і середніх сільськогосподарських підприємствах, а також у особистих селянських господарствах. Досягнення позитивних зрушень у цьому напрямі найбільшою мірою залежить від використання місцевих можливостей інвестиційного забезпечення. Однак такі можливості в більшості регіонів і територій обмежені. Тому проблема інвестиційного забезпечення розвитку

сільського господарства і села є масштабною, її вирішення має національне значення і потребує консолідації зусиль усіх ланок і сфер виробництва.

Аналіз складу та структури капітальних інвестицій в економіку України за період 2013-2015 років свідчить про поступове їх збільшення (табл.1)

Таблиця 1 – Склад та структура капітальних інвестицій в економіку України за видами економічної діяльності за 2013-2015рр.

Вид економічної діяльності	Освоєно (використано) капітальних інвестицій					
	2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	млн.грн.	%	млн.грн.	%	млн.грн.	%
Сільське, лісове та рибне господарство	18587,4	7,4	18795,7	8,6	30154,7	11,0
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	18175,0	7,3	18388,1	8,4	29309,7	10,7
Лісове господарство та лісозаготівлі	383,4	0,15	381,0	0,17	788,5	0,3
Рибне господарство	29,0	0,01	26,0	0,01	56,5	0,02
Усього	249873,4	100	219419,9	100	273116,4	100

Розрахунки свідчать про збільшення питомої ваги інвестицій в сільське, лісове та рибне господарство з 7,4% у 2013 році до 11,0% у 2015 році.

З огляду на розвинені країни світу, власні кошти: нагромадження у вигляді амортизаційного фонду; прибуток в тій частині, що спрямовується на оновлення та розширення виробництва, дійсно є основним джерелом капітальних вкладень. Але в сучасних умовах власні джерела фінансування капітальних вкладень підприємств АПК України є доволі обмеженими.

Аналіз складу та структури капітальних інвестицій в сільське господарство України за період 2012-2020 років свідчить про поступове їх збільшення в дану галузь (табл.2)

Таблиця 2 – Склад та структура капітальних інвестицій в сільське господарство України за джерелами фінансування 2012-2020 рр¹

Джерела фінансування	2012		2013		2014		2015		2020 прогноз	
	млрд . грн	%	млрд . грн	%	млрд . грн	%	млрд . грн	%	млрд . грн	%
Інвестиції в сільське господарство, всього	18,9	100	18,6	100	18,8	100	27,9	100	45,0	100
В т.ч. за рахунок										
Власних коштів сільськогосподарських товаровиробників	13,5	71,4	13,2	70,8	13,1	69,5	19,1	68,5	30,0	66,7
Залучених інших джерел	5,4	28,6	5,4	29,2	5,7	30,5	8,8	31,5	15,0	32,3

¹ Без урахування тимчасово окупованої території АПК, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Питома вага власних коштів сільськогосподарських товаровиробників у 2015 році зменшилася до 68,5%. Стратегічними напрямками розвитку сільського господарства України на період до 2020 року визначені прогнозні значення інвестицій в основний капітал [2].

У процесі дослідження проведено аналіз інвестиційного забезпечення сільського господарства Сумської області. Динаміка капітальних інвестицій в сільське господарство Сумської області за період 2013–2015 рр. представлена в таблиці 3.

Таблиця 3 - Капітальні інвестиції в сільське господарство у Сумській області за 2013-2015рр. [3]

Вид економічної діяльності	Освоєно (використано) капітальних інвестицій					
	2013 рік		2014 рік		2015 рік	
	тис.грн.	Питома вага, %	тис.грн.	Питома вага, %	тис.грн.	Питома вага, %
Сільське, лісове та рибне господарство	567355	22,7	816647	30,2	1265956	36,1
Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг	548096	22,0	782282	28,9	1191208	33,9
Лісове господарство та лісозаготівлі	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹	... ¹
Рибне господарство	... ²	... ²	... ²	... ²	... ¹	... ¹
Усього	2495950	100,0	2704976	100,0	3508757	100,0

¹ Інформація конфіденційна відповідно до Закону України "Про державну статистику".

² Дані вилучено з метою забезпечення виконання Закону України "Про державну статистику" щодо конфіденційності інформації.

Аналіз даних таблиці 2 свідчить про збільшення капітальних інвестицій в сільське господарство Сумщини за період дослідження з 567355 тис. грн. у 2013 році до 1265956 тис. грн у 2015 році. Питома вага інвестицій в сільське господарство, мисливство та надання послуг також збільшилася до 33,9% у звітному році.

Отже, сільське господарство України вимагає кардинальної модернізації, проте власних коштів та державних вливань для цього не достатньо. Саме тому залучення іноземних та вітчизняних інвестицій у сільське господарство приймає вирішальні значення для майбутнього цієї галузі. Роль держави в регулюванні інвестиційного забезпечення сільського господарства дуже висока. Тільки держава здатна стимулювати приплив фінансування в дану галузь.

Список використаних джерел: 1. Стратегічні напрями розвитку сільського господарства України на період до 2020 року/[за ред.. Ю.О. Лупенка, В.Я. Месель-Веселяка]. – К. : - ННЦ ІАЕ, 2012. – 218 с. 2. Державна служба статистики: Інвестиції та основні засоби [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. 3. Головне управління статистики в Сумській області: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: sumy.ukrstat.gov.ua/.